

Від вибору професії до працевлаштування

За даними Миколаївського обласного центру зайнятості, 40% громадян, що стоять на обліку як безробітні, — це молодь віком до 35 років. Інформація Головного управління статистики в Миколаївській області свідчить про те, що найбільш гостро проблема безробіття стоїть перед дівчатами 15-24 років (29% від зареєстрованих безробітних). Опитування міжнародного кадрового порталу hh.ua показало, що троє з п'яти фахівців-початківців хочуть змінити професію через зроблений свого часу формально необдуманий вибір і відсутність потреби у відповідних професіях на ринку праці. Організоване Миколаївською ОБЮ у 2014 р. обласне соціологічне дослідження «Мотиви та фактори вибору професії» (у якому взяли участь майже 1200 випускників шкіл Миколаєва і області) продемонструвало, що учні випускних класів із сільської місцевості більш обдуманно і відповідально ставляться до вибору професії, ніж ті, що проживають в Миколаєві (82% проти 60%). 56% респондентів із сільської місцевості і 43% із обласного центру виявили бажання скористатися послугами бібліотек під час вибору професії або навчального закладу.

Інформаційна допомога старшокласникам у виборі професії і навчального закладу для отримання фахової освіти є традиційною бібліотечною послугою. Йдеться про оформлення тематичних книжкових виставок; збір інформації, систематичне оновлення картотеки навчальних закладів регіону і України; організацію зустрічей майбутніх абітурієнтів з викладачами професійно-технічних і вищих навчальних закладів міста, фахівцями обласного Центру зайнятості, представниками різних професій.

З появою в бібліотеці комп'ютерів почалося впровадження інформаційних комунікаційних технологій за різними напрямками роботи. Наприклад, завдяки Skype, школярі з 10 районів Миколаївської області отримали змогу поспілкуватися з письменниками в рамках бібліотечного проекту «Література рідного краю», а старшокласники з 12 районів області змагалися в інтелектуальних онлайн-іграх «Ерудити». У вільному доступі на сайті розміщується цикл веб-уроків «Простір цифрових можливостей», а в самій бібліотеці для користувачів організовуються тренінги з комп'ютерної грамотності і цифрових технологій. Саме Миколаївська ОБЮ стала базою для проведення курсів підвищення кваліфікації Обласним центром підвищення кваліфікації працівників культури за темою «Методика застосування мультимедійних технологій в роботі закладів культури і мистецтв». Також спільно з цим центром було організовано дистанційне онлайн-навчання для бібліотекарів із сільських і районних бібліотек за темою «Організація бібліотечного обслуговування: сучасні умови і комунікативні можливості». Упродовж місяця тричі на тиждень у режимі реального часу на окремому модулі бібліотечного сайту викладачі (працівники центру, бібліотеки, інших закладів) читали лекції, демонстрували презентації, проводили вебінари, перевіряли самостійні і контрольні роботи, виставляли оцінки. Дистанційне навчання дозволило не тільки навчити колег застосуванню новітніх технологій у роботі, але й продемонструвало на практиці їх можливості.

У 2013 р. Миколаївська ОБЮ виборола право участі в проекті «Організація нових бібліотечних послуг за допомогою вільного доступу до Інтернету» програми «Бібліоміст», яким передбачалося за рахунок використання нових інформаційних технологій надавати молоді різнобічні послуги з метою сприяння професійному самовизначенню, пошуку роботи, творчому та інтелектуальному розвитку. Рада міжнародних наукових досліджень та обмінів IREX передала бібліотеці 8 комп'ютерів, а фахівці благодійного фонду «Творчий центр ТЦК» навчили бібліотекарів основам проведення для молоді тренінгів із працевлаштування та пошуку роботи. Ключовими учасниками реалізації проекту виступили: Миколаївський національний університет ім. В. Сухомлинського, Миколаївський національний аграрний університет, Миколаївський коледж транспортної інфраструктури Дніпропетровського національного університету залізничного транспорту ім. академіка В. Лазаряна, Миколаївська філія Київського національного університету культури і мистецтв, Миколаївський будівельний коледж Київського національного університету будівництва і архітектури, коледж культури і мистецтв, політехнічний коледж, базовий медичний коледж, ліцеї Миколаєва. Основними завданнями стали: допомога випускникам шкіл у професійному самовизначенні; інформаційна підтримка студентів, учнів технікумів, коледжів і професійних ліцеїв у працевлаштуванні; сприяння молоді в розвитку інтелектуального та вдосконаленні творчого потенціалу; впровадження інноваційних форм профорієнтації школярів; навчання навичкам пошуку роботи за допомогою Інтернет-ресурсів.

Упродовж 2014-2016 рр. бібліотека проводила щорічно майже 50 заходів, учасниками яких стали близько тисячі осіб: тренінги «Принципи працевлаштування та ефективний пошук роботи»; тренінги з навчання основам роботи з комп'ютером, пошуку інформації в Інтернеті та оцінці її достовірності, використання окремих сервісів; зустрічі учнів із представниками різних професій, популярних серед молоді; онлайн-зустрічі учнів із сіл і районних центрів області з представниками професійних і вищих навчальних закладів за допомогою Skype. Представники цих навчальних закладів розповідали про факультети і спеціальності, умови вступу та особливості навчання, відповідність кваліфікаційним характеристикам і можливості працевлаштування після закінчення навчання. Фахівці різного профілю — фотокореспондент, актриса, веб-дизайнер, спеціаліст із комп'ютерних систем, банківські та залізничні працівники, ландшафтний дизайнер — описали свій шлях у професію, її особливості, позитивні і негативні моменти, можливості кар'єрного зростання і покращення фінансового становища. Під час тренінгів з ефективних методів пошуку роботи студенти в активній діалоговій формі вчилися писати резюме, спілкуватися з потенційними роботодавцями телефоном і в ході особистої співбесіди. Завдяки тренінгам з пошуку роботи за допомогою Інтернет їх учасники оволодівали навичками пошуку на різних порталах — освітньому, Державної служби зайнятості України, кадрових агенцій — вакансій, інформації про можливості отримання вищої освіти, підвищення кваліфікації, відвідування різних курсів, участі в студентських програмах міжнародного обміну тощо.

Бібліотекарі готували й роздавали інформаційні списки популярних веб-сайтів з пошуку роботи, які добре себе зарекомендували; пам'ятки з порадами «15 кроків до впевненості в собі»; укладали і розсилали електронною поштою інформаційні списки вакансій, можливостей додаткового заробітку, творчих і професійних конкурсів. Щорічно послугою отримання електронною поштою інформаційних списків користувалися близько 80 груп студентів і ліцеїстів та 150 індивідуальних користувачів. Майже 200 осіб отримували індивідуальні консультації з використання цифрових технологій для освіти, самоосвіти, у професійних цілях.

Результати анкетування молоді, яка брала участь у цьому проекті, показали, що половина з них знаходила додаткову роботу у вільний від навчання час; понад 30% використовували отримані знання і впродовж трьох місяців складали і розсилали резюме; 10% молодих людей успішно проходили співбесіди і влаштовувалися на постійну роботу. В організованому бібліотекою обласному молодіжному конкурсі «Моя майбутня професія необхідна суспільству» взяли участь учні і студенти з 16 районів Миколаївської області. Одним із завдань було створення портфоліо обраної професії у форматі мультимедійного слайд-шоу або відеоролика. Як свідчить аналіз отриманих робіт, серед конкурсантів були і ті, що брали участь у наших Skype-зустрічах із викладачами, які вплинули на вибір ними навчального закладу і професії.

Тетяна Руснак, завідувач відділу «Інтернет-центр» Миколаївської обласної бібліотеки для юнацтва